

Red. br.	Biljna vrsta	S t a d i j i						
		Pokrovnost	Klica	Stadij ružice	Biljka u cvatnji	Biljka plodi	Biljka potp. suha	Djelic biljke
1.	Triticum vulgare (kult.)	85			x	x		
2.	Agrostemna gibhago	1			x	x		
3.	Lolium temulentum	2				x		
4.	Papaver rhoeas	1	x		x	x		
5.	Stellaria media	4	x					
6.	Bromus secalimus	+					x	

i t. d.

J. Kovačević

Prikazi

ESKUCHE U.: Komparativna proučavanja livada u ritovima kod Kerbatingena (Vergleichende Standarduntersuchungen an Wiesen im Donauried bei Herbertingen). Jahreshefte des Vereins für vaterländische Naturkunde in Württemberg. 109. Stuttgart, 1955. (str. 33—135, sl. 31, tabl. 16, pod. cit. lit. 97).

Predjel Herbertingen nalazi se uz Dunav u Württembergu. Autor je svestrano istraživao stanišne faktore, koji uvjetuju postanak i razvoj travnjaka u t. ritovima Herbertingena. Rad se sastoji iz četiri poglavlja.

U prvom poglavlju iznosi klimatske faktore, te utjecaj relijefa i čovjeka na fitocenozu livada ovoga kraja. U drugom poglavlju imamo pregled tipova, t. j. asocijacija livada. Treće poglavlje obrađuje odnos biljnih zajednica i tla, t. j. povezanost tipa tla i tipa livade (livadne fitocenozе). U ovome poglavlju autor se naročito osvrće na reakciju i strukturu tla u vezi s livadnim fitocenozama, kao i razvijenost korijenova sistema u vezi s tipom tla, odnosno svojstvima tala.

U četvrtom poglavlju izlaže utjecaj vode na livadne fitocenozе. Tako se iznosi pregled tipova livada u vezi s opskrbom vode, značenje vode kao faktora tla, utjecaj podzemne vode, razvoj korijenskog si-

stema u vezi vodozračnih odnosa i t. d.

U istraživanom području imamo kao rezultatna djelovanja kompleksa ekoloških faktora ove livadne fitocenozе, odnosno tipove livada: 1. **suši tip livada**, koji je izvan domašaja poplava (Mesobromion erecti), 2. **livada francuskog ljulja ili pahorke** (Arrhenatheretum elatioris) tlo, **bazično**, također izvan domašaja poplava, 3. **trajni travnjaci** (Lolieto-Cynosuretum plantaginetosum mediae), 4. **livada močvarnog osjaka i srčenjaka** (Cirsium oleraceum-Polygonum bistorta), 5. **močvarna livada svjetlike** (Molinietum coeruleae), 6. **ritska livada suručice** (Filipenduleto-Geranium palustris), 7. **tršćaci** (Phragmitetalia eurosibirica) i 8. **obalni travnjak divljeg pelina** (Artemisietea vulgaris).

Stepen vlažnosti raste od prve do osme livade.

Što se tiče tipa tla i tipa livade ne postoji tolika povezanost, koliko između utjecaja vlage na tip livade.

Tako autor iznosi pregled tipova livada u vezi s opskrbom vode. Dijeli ih u dvije veće grupe: A. livade, čija je opskrba vodom ovisna o padalinama, i B. livada, čija je opskrba vodom zavisna o podzemnoj vodi.

U prvu grupu idu livade tipa: Bromion erecti, Arrhenatheretum elatioris, a u drugu ostali tipovi livada.

Na osnovu kompleksnih ekoloških istraživanja travnjaka u ritovima u predjelu Herbertingenu autor daje smjernicu za rentabilno korištenje površina istraživanog terena: 1. **suh** **travnjaci** (*Bromion erecti*) i **livade pahovke** (*Arrhenatherum elatius*) treba prevesti pod kategoriju poljoprivrednih površina oranica. Kao oranice u plodoredu s oraničnim krmnim biljem davat će više i bolje krmne, 2. vlažnije livade busike

(*Deschampsietum caespitosae*) s **livadom lisičjeg repka i pahovke** (*Alopecurus pratensis* — *Arrhenatherum elatius*) treba pretežno prevesti pod oranice, 3. **močvarne livade močvarnoga osjaka i srčanika** (*Cirium oleraceum* — *Polygonum bistorta*) melioracijama prevesti u **trajnu kategoriju livada košarica**, 4. ostale močvarne travnjake nakon melioracija trajno eksploatirati kao pašnjake.

SORTE ŽITARICA — APROBACIJA USJEVA. Poljoprivredni informator. Sv. 3. Zagreb 1956. (str. 204).

Poboljšanje i povećanje prinosa u ratarstvu ovisno je o dvije komponente u okviru rentabilnosti. Prva komponenta se odnosi na agrotehničke mjere, a druga na genetska svojstva biljke.

U nizu mjera za poboljšanje i povećanje prinosa žitarica aprobaciji u okviru genetske komponente pripada značajna uloga. Potreba za jednim priručnikom za aprobaciju usjeva uopće, a naročito žitarica je više nego velika. Sortna komisija NR Hrvatske i redakcija Poljoprivrednog informatora udovoljila je navedenom.

Priručnik se sastoji iz dva dijela: I. **Opći dio**, i II. **Opis sorata**. Uvod i problematiku aprobacije je obradio akademik prof. dr. **Tavčar**.

U prvom dijelu obrađene su slijedeće teme aprobacije i sjemenarstva žitarica. Proizvodnja žitarica u Hrvatskoj, Sjemenarstvo u Hrvatskoj, Metodika proizvodnje sjemena

strnih žitarica, Proizvodnja sjemena sorta i hibrida kukuruza, Aprobacija strnih žitarica, Minimalni uvjeti za priznavanje (aprobaciju) sjemena kukuruza u Evropi i Sredozemlju i Kontrola i promet sortnog sjemena žitarica.

Posebni dio sadrži opise kod nas uzgajanih sorata pšenice, ječma, zobi, raži, riže i kukuruza.

Autori ovoga priručnika su naši selekcioneri i uzgajaji: akademik prof. dr. A. Tavčar, ing. B. Sečen, ing. J. Milohnić, ing. D. Palaveršić, ing. Z. Kolić, ing. S. Korić, dr. S. Borojević, prof. ing. L. Stojković, ing. S. Kislovski, dr. J. Potočanac, dr. M. Kump, ing. L. Bubamov i F. Pavlek.

Iako je priručnik donekle namijenjen prilikama Hrvatske, on je po svojim suradnicima i sadržaju općejugoslavenski, a i prvi ove vrsti kod nas.

MAKSIMOVIĆ, D.:

UTJECAJ DOBA KOSIDBE I NAČINA SUŠENJA NA SASTAV I HRANJIVU VRIJEDNOST SIJENA ZAJEDNICE NARDETUM STRICTAE

Radovi poljoprivredno-šumarskog fakulteta

Sarajevo, 1954. (str. 76—116).

Preko 25% naših planinskih travnjaka pripada zajednici livade tvrdače (*Nardetum strictae*). Edifikatorna vrsta je trava tvrdača (*Nardus*

stricta), koja je vrlo slabe krmne vrijednosti. Spada u najlošije trave.

Uticaj starosti ispoljava se na procentualni sadržaj hranjivih tvari. Koeficijenti hranjivih tvari staro-